

# Ekap Yakobonâ kulemgoip.

---

Mâsimâsikâgât bonjâ.

**1** <sup>1</sup>Nâ Yakobo, Anutu sot Kembu Yesu Kristo, zekât kore aŋâ. Kembugât a kâmut gakârâp siŋsururuŋ op âi ândie, zen sâm sâtâre otzingâm ekap zi kulemguan.

<sup>2</sup>Bukurâpnâ, zeŋgâren mâsimâsikâ top top muyagei nâŋgâne sâtâreŋoot upap. <sup>3</sup>Zen itâ nâŋgâbi. Zen mâsimâsikâyân ândine zeŋgâren kâtigiginj, zo muyagibap. <sup>4</sup>Oi kâtigiginj, zo zeŋgâren bonjâ muyagem kâtigibap. Oi muyagei zen umgât sikum Anutugât den mân kârum tosaziŋ buŋ op hâlalu ândibi.

**Nâŋgânâŋgâ kârum Kembugâren ninâu sânat.**

<sup>5</sup>Zeŋgâren gâbâ ŋaijâ nâŋgânâŋgâ kârum Anutugâren ninâu sâi pindâbap. Anutu zâk a sâm bâliŋ den zo mân dâtnâŋgom um bâbâlaŋŋaŋgârâk nâŋgânâŋgâ âlipjâ ningâmap. <sup>6</sup>Zorat a um zagât opjâ buŋâ, Kembu nâŋgâm pâlâtâŋ kwâkŋaŋgâm ninâu sâbi. Ka a um zagât upap, zo pibâ gâi saru âbâŋgum âim gâmap, zo yatâ upap. <sup>7-8</sup>A yatâ zo Kembugâren ninâugât hâuŋâ mimbatkât sâi mân pindâbap. Um zagât op gulip ândimap, yatâ zorâŋ mân pindâbap.

**Sikumziŋ zâizâiŋ zorâŋ bonjâ buŋâ.**

<sup>9</sup>A ziŋ a kanpitâ zâkkât nâŋgâne giginjâ opmap. Ka Anutujâ a zo a bonjâ kwânâŋgi sâtâre patâ upap. <sup>10</sup>Oi yatigâk a ziŋ a sikumjoot zâkkât nâŋgâne zâizâiŋ opmap. Ka Anutujâ a yatâ zo zâkkât sikumjoot zorat nâŋgi giginjâ opmap. Pâlipjâlîŋ neule bâlonjâ kek âmbârâŋgâm gemap, zo yatik a sot sikumjâ kek buŋ opmap. <sup>11</sup>Mirâsiŋ takâmjâ hibuk bâlonjâ egi âkâm gem neuleŋâ buŋ opmap. Zo yatik sikum a nepzinjâ tânâmâŋjan birâm neule yatâ op buŋ upi.

<sup>12</sup>Iŋâi zâk mâsimâsikâyân kâtigibap, zâkkât nâŋga sâtâreŋoot uap. Zâk kâtigem umjâ oi ândei Kembuŋâ sâŋgânŋâ pindi ândiândi kâtik ândibap. Zo umzijâ zâkkâren kinzap, zeŋgât siŋgi sâip.

**Mâsimâsikâgât den.**

<sup>13</sup>A ŋai, zâk bâliŋaŋgât mâsimâsikâgât itâ mân sâbap, “Anutujâ bâliŋaŋgât mâsimâsikâ.” Bâliŋaŋgât mâsimâsikâ, zo Anutugâren mân

ziap. Zâkijâ a ñâi bâliŋaŋgât mâñ mâsimâsikâ zo itâ muyagemap. ñâi zâk zikŋak âkŋâleŋandâ diimap. <sup>15</sup> Oi âkŋâleŋâ kâmbo kwap katep mimbañ, kutnjâ bâliŋâ. Bâliŋandâ lâmbatjâ sâk sot um ârândâñ mumuñ op simgât siŋgi upabot.

<sup>16</sup> Bukurâpnâ, um gulip upegât gasâzij kârâm ândibi. Bâliŋâ, zo hânâñ gâbâ âsagemap. Âlipjâ, zo sumbemâñ gâbâ âsagemap. <sup>17</sup> Kut ñâi ñâi âlipjâ top top, zo ureñ gâbâ âsakŋâ Ibâ kâñok, zâkkâren gâbâ gemap. Zâkkâren, kâin yatâ, kwâtepmpâtep mâñ ziap. <sup>18</sup> Anutujâ nâñgâm sâlâpkuijkât den bonjandâ nan bârarâp muyageniŋgip. Oi zâkkât arâp zeŋgât teŋgâyâñ kâñdom op kinatkât yatâ otniŋgip.

### Den nâñgânâñgâñ zorâñjâ buñjâ, luluñjâ zorâñjâ bonñjâ.

<sup>19</sup> Bukurâpnâ, zen nâñgânek. Añjâ den nâñgânatkât bâbâlaŋ utnat. Den sâsâñ sot kuk den sâsâñ, zorat yâmbârinat. <sup>20</sup> A kuk orotjâ, zo Anutugât târârak mâtâp zo wâlap. <sup>21</sup> Zorat zen um sumun sot gâñgoñjâ zo birâm mulunâñ ândim siŋgi âlip den umzijan pâip, zo buku op mem ândibi. Zorâñjâ um dâpzij kubikpapkât imbañjâ zemñâñgap.

<sup>22</sup> Zen den kindapnjak mâñ nâñgâbi. Buñjâ. Nâñgâm lubi. ñâi zâk kindapnjak nâñgâbap zo ko umñjâ kâitkum simgât siŋgi upap. <sup>23</sup> ñâi zâk den nâñgâm mâñ lubap, zâk añjâ si sâñgânzinji niniŋgurâñ ikme, zo yatâ upap. <sup>24</sup> Zen si sâñgânzinji ekŋâ birâm âim tobatzij nelâmzâñgomap. <sup>25</sup> ñâi zâk Kembugât gurumin den bonñjâ nâñgâm lum kâtigem ândibapñjâ bonñjâ ek âkŋâlem op ândibap.

### Siŋgi âlibâñ ândiândigât den.

<sup>26</sup> ñâi zâk siŋgi âlibâñ ândiman sâm lâu sâput mâñ galemgumap, zo ko umñjâ kâitkumap. A yatâ zorâñjâ siŋgi âlibâñ ândiândij zo yennâ upap. <sup>27</sup> Malâ mandu umbâlâ op ândine ziŋgit on galem otziŋgâbi. Oi hânâñ bâliŋâ ziap, zo umzij sumunkombapkât kândâtkubi. Zen yatâ op ândinetâ Anutujâ ziŋgiri âlip oi itâ sâbap, “Siŋgi âlip mem ândie.”

### Sikumziŋoot sot kanpitâ zo dâbâk otziŋgâbi.

**2** <sup>1</sup>Bukurâp, zen âsakŋâ mariñjâ, Kembunij Yesu Kristo, zâkkâren nâñgâm pâlâtâñ kwâkŋaŋgâmenjâ a zâizâiŋ gigijâ kut ñâi ñâi hâtubâtu mâñ otziŋgâbi. <sup>2</sup> Nâ itâgât san. Yesugât a kâmut minduminduzijan a ñâi, lomba a, kamâñ ñâin gokŋâ zâk hâmbâ neuleŋoot sâñgân zâizâiŋ gâi a ñâi, lomba a, kamâñ ñâin gokŋâ hâmbâñjâ alâkŋâ pam kândâtjan gâbap. <sup>3</sup> Oi zen a hâmbâ neuleŋoot zo ekŋâ itâ sâm dukubi, “Gâ zi ga. Tâtat âlipñjâ mâteyân zi ge tat.” Yatâ sâm a kanpitâ itâ dukubi, “Gâ ândi kin mo kiañ ginjjan ge tat.” <sup>4</sup> Zen a zeŋgât holiziŋjâ mâñ nâñgâm yatâ upme. Zen zo yatâ osetziŋjan hâtubâtu otziŋgâme. Yatâ op Kembugât mâtâp gulipkume.

<sup>5</sup> Bukturâpnâ, den sa nângânek. Anutuñâ a dap yatâ zo gâsum sâlápzâñgoip? Hânân a kanpitâ ândime, zen nângâm pâlâtâñjân umgât gom sambe opñâ Anutu um topñjan ândibigât gâsum sâlápzâñgoip. Zo a umziñjandâ zâkkâren kinmap, zeñgât siñgi sâip. <sup>6</sup>Oi zen ko a kanpitâ sinziñ ginjandâ zingitme. A ikâ ziñ denân zâmbanme? A sikumziñ patâ zorâñ kâsa otzinjâñ denân zâmbanme. <sup>7</sup>Oi a sikumziñoot ziñ Yesugât kutsiñgi âlip kwâknijan zarip, zo sâm bâliñ kwapme.

### Den ñâi lum ñâi birâbirâñ, zo mân dâp uap.

<sup>8</sup> Gikanjât opmat, yatik bukugañgât upan. Den kâtik kombâñjâ zo yatâ Kembugât ekabân kulemgune ziap. Zo lune perâkñak âlip upap. <sup>9</sup>Ka a sât hâtubâtu otzinjâbi zo ko bâliñ utne gurumin den zorâñjâ topziñ sâm muyagibap. <sup>10</sup> Ñâi zâk gurumin den nâmbutujâ lumñjâ ñâi birâbap, zo den ku a upap. <sup>11</sup>Zorat sâbâ. A ñâigât ambân, zâk sot mân ândiban sâip, zâkñagâk gâ kâmbam mân kumban sâip. Oi gâ a ñâigât ambân sot mân ândimñjâ a kâmbam kumban zo ko gâ den ku a upan. <sup>12-13</sup>A ñâi um lâklâk buñ otzinjâmap, zâk gâtâm Anutuñjâ yatigâk um lâklâk buñ okjâñgâbap. Ka a um lâklâk op buku otzinjâbap, zâkkât topñjâ Anutuñjâ sâm muyagei Kembugât mâtejan keñgât buñ kinbap. Zorat gurumin den zorâñ topniñ sâm muyagibap. Zo nângâm kwâtâtemñjâ um lâklâk op târârak op ândibi.

### Nângâm pâlâtâñ bon buñâ sot gukupitjâ.

<sup>14</sup> Bukturâpnâ, a ñâi nâ nângâm pâlâtâñ sot ândian sâbap, oi buku mân otzinjâbap, zâk nângâm pâlâtâñjâ zo dap op tâmbet agoagonjan gâbâ mâtâbap? <sup>15-16</sup>A mo ambân ñâiñjâ hâmbâ, sâk pâke mo naalem kârum ândei kâmut zeñgâren gâbâ ñâiñjâ mân bekjan memñjâ itâ dukubap. “Gâ âlip âi ândiban. Gâ patej opatkât sâkkâ kâpiban. Gâ naalem nem âkon upan.” Ñâi zâk lâuñjandik yatâ sâm dap op bekjan mimbap? <sup>17</sup>Zorat a ñâi nângâm pâlâtâñ sot ândian sâm buku mân otzinjâbap, zâkkât nângâm pâlâtâñ zo mumuñjâ sânat.

<sup>18</sup> Mo a ñâiñjâ itâ sâbap? Gâ nângâm pâlâtâñ zemgigap. Nâ ko buku orotñjâ zemnigap. Nângâm pâlâtâñgâ buku orotñjâ buñjâ, zo tirâpnona ikpâ. Oi nâ buku orotñjângâ nep tuum nângâm pâlâtâñnañgât bonjâ tirâpgobat. <sup>19</sup>Anutu kânok ândiap, den zo nângâm kwâtâtemat. Gâ zo yatâ nângâm kwâtâtem sumbemgât siñgi uan sâmat. Ka zitâ sâ nângâ. Wâke ziñjâ zo yatâ nângâm Anutugât keñgât op sâñnamziñ sâmbumap. <sup>20</sup>Gâ a um kwamen, nângâm pâlâtâñ sot buku orot buñjâ. Nângâm pâlâtâñgâ zo yenñjâ.

### Abaram sot Rahaba zet nângâm pâlâtâñ op bonjâ moyagiwet.

<sup>21</sup> Nângâm pâlâtâñ bonjâ zorat sa nângâ. Sâkunniñjâ Abaram, zâkkât nanjâ Kembugât siñgi sâm kumbat sâi Anutuñjâ nângi tosanjâ buñ oip. Zo

orot mâmejaingât yatâ oip. <sup>22</sup>Oi itâ nângâ. Abaramgât nângâm pâlâtâj zo orot mâmejandâ bekjan meip. Oi nângâm pâlâtâjâ târokwâi patâ oip.

<sup>23</sup>Oi zorat Abaramgât den kulem ïjai itâ ziap,

“Abaram zâk Anutugât dijâ nângi bon oipkât Anutuñâ zâkkât nângi târârak oip.”

Oi zorat Abaramgât itâ sâwe, “Zâk Anutugât buku kânok.” <sup>24</sup>Iknek. Anutu zâk a ïjai nângâm pâlâtâjângârâk egi tosañâ buñ mân upap. Egi buku orotjaingât nep mâpot tuugi tosañâ buñ upap.

<sup>25</sup>Oi yatik narâk ïjain Anutuñâ Kanaan hân zo Isirae zeñgât siñgi sâi laj mâman ambân Rahaba, zâkjâ Anutugât den nângi bon oi Isirae a zagât hân ek mânângârâwet, zet zâkkâren gâitâ buku otzikâm tik mâtâp zâpari âiwet. Rahaba zâk buku orotjaingât nep tuugipkât Anutuñâ nângi tosañâ buñ oip. <sup>26</sup>Zorat itâ ziap. Sâk zâk kaapumujâ buñ op mumujâ tuyagemap, zo yatigâk buku orotjâ buñ oi nângâm pâlâtâjâ zo mumujâ opmap.

### Nâmbâlamniñ galem utnat.

**3** <sup>1-2</sup>Bukurâpnâ, nen aksik patâ sâm tâpâkumen, zorat zeñgâren gâbâ doñbepnjâ um bâbâlañ kwâkâzingâzingâj nep tuunat mân sâbi. Nângânek. Den sâm kwâkâkwâkâñ narâkjan Kembuñâ kwâkâzingâzingâj a nen den bâliñâ sâm ândimen, zorat hâuñâ yâmbâtlâ niñgâbap. Nen aksik patâ âsâbâñ sâm tâpâkumen. A ïjaiñâ den bâliñ mân sâbap, zâkkât a âlip, târârak sâsâñ. Yatâ zorâñ um sâkjaingât âlip upapkât nep tuubap. <sup>3</sup>Bâu patâ biosi zen dinnijâ lubigât lâuziñjan tâk kâtik pamen. Zo pam kwâkjan tap mem purikgurik tuugindâ âime. <sup>4</sup>Wañgâgât yatik nângâme. Zen patâ oi pibâ kâtikjandâ kom alei âime. Oi mâbugwâbure tuutuñâ mâiktârâ zo mem mâburine mâtâp âiñiñ dâp âimap. <sup>5</sup>Oi a nâmbâlam zo yatik mâiktârâ, zo kut ïjai ïjai yâmbâtlâ op zâimap.

Nânge. Kârâp zâk mâiktârâ. Yatâ zorâñ hibugân pâindâ sem nanjâmap. <sup>6</sup>Nâmbâlamziñ zo kârâp yatâ. Zâkjâ sâk toren walâzingâm bâliñajngât mam op nep tuumapnjâ um sâknij sumunkomap. Oi ândiândinijâ oi semap. Zikjâ ko sim kârâbân gâbâ kârâp sâugi semap. <sup>7</sup>Zuu top top saruin sot hânâñ sot nii, mulum, zo añañ mem sândukjan kwatzingâmen. <sup>8</sup>Nâmbâlam ko a ïjaiñâ dap op mem sândukjan kwâpap? Zâk âkonjâ buñâ, purikgurik op bâliñâ memap. Mulum kâtik, kwaru yatâ. <sup>9</sup>Nâmbâlamniñandâ Kembu Ibâniñ sâm âlip kwapmen. Oi nâmbâlamniñandik a Anutugât holi tobat sâm bâliñ kwatzingâmen. Lâu zobik den âlip sot bâliñâ gemap.

<sup>10</sup>Bukurâpnâ, yatâ zorâñ mân dâp uap.

<sup>11</sup>Dabân yatâ too sinjan zobigâk naamnjâ sot kâlakjâ mâpot gem gâbabot?

12 Bukurâp, koserân dap yatâ koliç muyagibap? Mo samân dap yatâ zâlâli muyagibap? Mo sarujâ samnjâ upap?

### Nângânângâ uren gok sot âmbiren gok.

13 Zeñgâren gâbâ nângânângâ a mo nângâm upme, zo ândie? Zâk lumbeñjâ ândim orot mâme âlip moyagem ândei nângânângâñgâñgât topnjâ moyagei a ikpi. 14 Oi zeñgât umziñan um kâlak sot um zâizâiñ zei sâkzij mem zâim den bon nâñgen sâne sarâ upap. 15 Nângânângâ mâtâp zo ubâ gâip mâñ sâsâñ. Buñjâ. Nângânângâ zo hânân gokñjâ. Ayân gok. Satañgâren gok. 16 Kâsa kâsa, um kâlak sot zâizâiñ zimbap, zo yatik kâsâp sot sumunijâ zo zem zâibap.

17 Nângânângâ uren gokñjâ, zorâñjâ ko mâtâp âlip itâ moyagemap. Um salek, lumbeñjâ, sât lulu, buku orot sot siñgi âlipkât bonñjâ nâmbutñjâ. Um zagât mo sarâ ândiândij buñjâ. 18 Lumbeñgâñgât nep tuume, zen arikñjâ kâmitne târârakñjâñgât bonñjâ moyagezingâmap.

### Sâknam nep tuum bon mâñ moyamuyaginj.

**4** <sup>1</sup>Zeñgâren kâsa sot kâmbam zemap, zo top wangât? Sâkkât âkjâle zemap, zorâñjâ kâmbamgât nep tuumap. <sup>2</sup>Zen um sâkkât âkjâle op kut ñâi mâñ mime. Kâmbam kom kâsa op kut ñâi mâñ mime. Zen ninâu buñjâ ândime, zorat. <sup>3</sup>Oi zen kut ñâigât ninâu sâm âim ma ko mâñ mime, zo ko umziñan den bâlinjâ zei ninâu sâme. Zen itâ nângâme, “Kut ñâi zo moyageningi kâtigem um sâknijâñgât âkjâle zorat bonñjâ moyaginat.”

### Umnijandâ ñâin ñâin mâñ nângânat.

<sup>4</sup>Haai, târotâro mâñmâñnângâzen. Hânân kut ñâi ñâi ziap, zorat siñgi ândibanhâ Anutu kândâtkuban. Zo nânge mo buñjâ? Zorat ñâi zâk hânân kut ñâi ñâi ziap, zo buku okñjângâbapñjâ Anutu kâsa okñjângâbap. <sup>5</sup>Mo den kulem ñâi ziap, zo nângâne yen opmap? Den zo itâ,

“Umnijan Kaapum pâip, zo zâkkât siñgiyâk ândibapkât kâtigemap.”

<sup>6</sup>Den kulem ñâi ko itâ ziap,

“Tânnângonângonj, zo doñbep niñgâmap.”

Zorat den ñâi itâ ziap,

“Anutu zâk a zâizâiñ zeñgât tân kwâkâmap. Ka a ziijanjâñgât nângâne gemap, zo ko tânzângozângonj zo ziñgâmap.”

<sup>7</sup>Zorat Anutu um topñjan gigij op ândibi. Oi Satañ kâsa minjajngâne birâzinjâñgâm âibap. <sup>8</sup>Zen Anutu mâte okñjângâne zâkoot zen mâte otzinjâñgâbap. Bâliñ mâme a ambân, zen bâliñjâñjâ sañgon birânek. Âi kom ga kom upme, zen umziñ sañgone salek oik. <sup>9</sup>Zen topziñ nângâm birajñjâ isem umbâlâ upi. Girâñzijâ zo melâj umbâlâ upi. Oi sâtâreziñ zo melâj girâp isebi. <sup>10</sup>Kembugât mâteñan umziñ diim ge ândine zâkñjâ mem zaatzinjâñgâbap.

### Kembu mân walâm ândinat.

11-12 Bukurâpnâ. Gurumin den mariñâ sot sâm kwâkâkwâkâj a kâno kândiap. Zâk zângobap mo kubikziñgâm birâzingâbap, zorat imbañâ zemjângap. Zen ko sâm bâliñ mân upi. Ñâi zâk bukuñâ sâm bâliñ kwap hâuñangât den sâbap, zâkñâ gurumin den sâm bâliñ kwap kândañbap. Gâ gurumin den sâm bâliñ kwap kândañban zo ko sât luluñ a mân op, sâm kwâkâkwâkâj a upan. Gurumin den mariñâ sot sâm kwâkâkwâkâj a kâno kândiap. Zâk zângobap mo kubikziñgâm birâzingâbap, zorat imbañâ zemjângap. Gâ wangandâ bukuñangât den hâuñâ sâban? Zo Kembugât nep.

### Kembuñâ nângâniñgi kut ñâi utnat.

13-16 Bâi, itâ nângânek. Zen itâ sâme, “Itârâj mo mukan kamân zoren âi kut ñâi ñâi angâgwañgâ op kât sikum mem ândeindâ kendon zi âki âburinat.” Zen zâizâiñ den sâm sâkzij mem zâime. Zâizâiñ den zo bâliñâ. Mukan zo mo zo muyagibap, zo zen mân nânge. Mo ândiândiziñâ zo dap yatâ? Zo kaapum yatâ. Zo mâik ñâi muyagem zorânjak buñ upap. Zorat itâ sânetâ dâp upap, “Kembuñâ nângâniñgi wâgân ândim yatâ mo yatâ utnat.”<sup>17</sup> Ñâi zâk mâtâp âlipñâ zo ekñâ lañ birâbap zo ko tosa muyagibap.

### A kât sikumgât âkjâle upme, zeñgât den.

**5** <sup>1</sup>Kât sikum a zen sâknam muyageziñgâbap, zorat kânjan isem umbâlât utnek. <sup>2</sup>Irâ sikumziñ alâgem buñ upap. Oi pet hâmbâzij mem ândime, zo hângât siñgi. <sup>3</sup>Narâk pâjkânok oi zen sikum motziñ minduwe, zo birâbi. Goide kât sot kâtziñâ zo bâliñ opjâ hân oi zorâñâ topziñâ sapsubap. Kârâpnâ yatâ zingesei sâknam nângâbi. <sup>4</sup>Nângânek. A nepziñ hibuk urine kâitzângom nep sângân diim gei zingâwe. Oi kâlamziñan bon mimij nep tuuwe, zen yatik otziñgâne isene sumbem kâwali a zeñgât Kembu kindapjan giarip. <sup>5</sup>Sikum a ziñ hânân sâknam kâbâ yâmbât buñ ândim âkjâliwe. Nen bâu nalem zingindâ nem lâmbatne zângom om nimen. Zen zo yatâ sii nalem patâ nem ândimjâ kâmbamgât siñgi op narâk patin bâu yatâ zângom tâmbetzângobi. <sup>6</sup>Sikum a ziñ a târârak diñâ sâm kwâkâm lañ kâmbamân parâwe. Zâk sâkñangât hâuñâ mân sâip.

### Sâknam kwâkjan ândim Kembu patâniñ gâbapkât mambât ândinat.

<sup>7</sup>Bukurâpnâ, zen Kembu gâbapkât mambât âkon buñ ândibi. Nânge. Nep mariñâ ñâijâ nep kârâm kâmit nalem bonñâ âsagibapkât mambât ândimap. Oi maa sot map dâbâk oitâ bonñâ lâmbatapkât nângâm ândimap. <sup>8</sup>Oi Kembugât narâkñâ pâjkânok uapkât zen âkon buñâ mambât ândim umziñ tângune kâtigibap.

<sup>9</sup> Bukurâp, zen a torenjâ mâñ sâm bâlij kwatziŋgâbi. Kuk den mâñ dâzâŋgobi. Patânjâ gam hâuŋjâ zingâbapkât. Nâŋgânek. Patâniŋjâ zâk hâŋgi kândâtjan ga kinzap.

<sup>10</sup> Bukurâpnâ, Propete Kembugât sâtkât den sâwenjâ sâknam kwâkñjan ândim kâtigiwe. Zengât mâtâp zo lâŋbi. <sup>11</sup> Nâŋge. Sâknam kwâkñjan kâtigem ândiwe, zengât nâŋgindâ âlip uap. Hiobe zâk sâknam kwâkñjan ândim mâñ loreip. Zâkkât den siŋgi nâŋge. Oi Kembuŋjâ um nâŋgâm bet kut ŋâi ŋâi âlipŋâ pindip, zo nâŋge. Kembugât tânzâŋgozâŋgoj sot buku orotŋâ patâ ziap.

### Sâm kâtik den.

<sup>12</sup> Bukurâpnâ, den ŋâi zi sa nâŋgânek. Zen sumbemân mândâm den sâm kâtigime. Zen hânâñ kwap den sâm kâtigime mo kut ŋâi ŋâiyâñ kwap den sâm kâtigime. Zo mâñ upi. Zen dinziŋjâ perâkjakkât bonŋâ perâkjagâk âsagibap. Mo buŋâ sâne buŋ upap. Zo tosa tuyagilbegât yatâ upi.

### Mâsek zine kut ŋâi upi.

<sup>13</sup> Zeŋgâren gâbâ a ŋâiŋjâ sâknamân ândibap, zâk Anutugâren ninâu sâbap. ŋâi zâk sâtâre op ândibap, zâk mâpâmâpâse kep mimbap.

<sup>14</sup> Zeŋgâren a ŋâi mâsek upap, zâkñjâ Yesugât kâmut a sâtñjâ sâi gam zâkkât op ninâu sâbi. Oi Kembugât kot sâm kelâk too saŋgonjaŋgâbi.

<sup>15</sup> Zen nâŋgâm pâlâtâŋjân ninâu sâsâŋj, zorâj mâsekñjâ kubikpap. Kembuŋjâ a zo tângoi âlipŋâ upap. Tosajâ oip, zo gulipkubap. <sup>16</sup> Zorat zen âlip upigât bâliŋjâzijâ sapsum ninâuŋjâ tânaŋgobi. A târârak ŋâi ninâu sâi imbaŋoot upap. <sup>17</sup> Propete Elia, zâk a nen yatâ. Zâk map mâñ gibapkât kâtigem ninâu sâip. Ninâu sâi kendon patâ karâmbut sot kâin nâmburân kânok zorat umjan map mâñ gem zeip. <sup>18</sup> Oi bet dum ninâu sâi sumbemân gâbâ map gei hânâñ kut ŋâi ŋâi kâmijâ takip.

### Gulip orotŋâ zo diiziŋgâne gabi.

<sup>19-20</sup> Bukurâp, zeŋgâren gâbâ ŋâi zâk den bonŋâ zorât mâtâp, zo birâm walâm ari buku ŋâiŋjâ diigi âburem gâbap, zo ko zâk itâ nâŋgâbap, “ŋâi zâk bukuŋjâ mâtâp bâliŋjan gâbâ diimnjâ Anutugâren pâi Anutuŋjâ a zorat tosa doŋbep gulipkubap. Oi a zo um dâpjâ mumuŋaŋgât siŋgi oibân gâbâ mâkâbap.”

Zo yatik.